

ЦРКВА НАША НАСУШНА

Хришћанска религија је сва у хришћанској цркви; она претпоставља Цркву као свој неопходан спољни облик, показује у Цркви свој благодатан утицај и свој натприродан, божански карактер. Као што је истинита Христова Црква — тај једини завод спасења, радионица спасоносне праведности, — тако је она незамислива без Христове религије, без пуноће светог Откровења, које је од Њега, из Њега, увек у Њему. Уткане једна у другу, проникнуте једна другом, увек представљајући једну нераздвојну целину — Христова религија и Христова Црква представљају и показују неисказану натприродну моћ, која једина све народе, све људе који јој истински припадају међусобно сједињава јер их потпуно приближава Богу и сједињава са Њим, доводећи их тако до њиховог крајњег назначења и циља. Где је истинита Христова Религија, ту је и истинита Христова Црква; и где је истинита Христова Црква, ту је истинита Религија. Јер религија кроз Цркву пројављује своју неисцрпну животворну духовну енергију, као што и Црква религијом живи, креће се и постоји (Д. ап. 17, 28).

Ово је неоспорна историјска чињеница која јасно, речито и убедљиво говори о неопходности постојања Цркве; то јест хришћанство само својом природом, суштином, садржином и сврхом изискује постојање видиве Божје Цркве, историјске Цркве, благодатног Царства Божијег на Земљи. Сетимо се и овде речи Спаситељевих фарисејама: „Али да видите да Син Човечји има власт” ... (Мк. 2, 16)

На ово указује и сам појам Цркве хришћанске. Црква је напосам Господом установљено друштво људи који су међусобом сједињени једном, православном вером, науком светог Откровења којом сви једнако нормирају свој живот, под невидивом свемоћном управом Господа Исуса Христа, а под видивом управом јерархије, преко које једнако делује триипостасно Божанство. Јасно је да хришћанство не постоји изван људи, који су у Христу, изван хришћана који заједнице у животу Божјем, који сва начела Еванђеља — уз обилно садејство божанске благодати — оживотворавају и тако се духовно усавршавају и Богу и Христу приближавају, — да се, на крају свих крајева, све састави у Христу, што је на небу и што је на земљи (Еф. 1,10). Сетимо се речи апостолских упућених свим хришћанима: „Не знате ли да сте Ви Црква Божја, Црква Бога живог и Дух Божји живи у вама. Ако поквари ко Цркву Божју, поквариће њега Бог: јер је Црква Божја света а то сте ви” (I Кор. 3, 16—17; 6, 17, 19, 20; II Кор. 6, 16), ако др-

жите Јеванђеље као што треба (ср. I Кор. 15, 1—2; I Тим. 1, 8), укорењени и назидани у Христу, утврђени у вери као што сте научени (Еф. 4, 20). У Цркви се људи, као психофизичка бића, вером својом и благодаћу Божјом, Религијом Откровења (Апок. 14, 12) стално очишћавају од сваке мрље тела и духа, да би могли бити потпуно свети у страху Господњем (II Кор. 7, 1). Из тога је сасвим очигледно да се Религија Сина Божјег по неопходности објективира у божанскочовечанску заједницу, благодатно друштво Бога и Његових људи. То је Господња Црква на земљи, која има своју историју, јер живи у категорији времена и простора. И постојање Цркве може се непрекидно пратити у прошлости све до Христа, који је њен Оснивач, крајеугаони камен на коме је она сазидана, Који је њена суштина, њена вечна глава и њен живот увек и довека.

Изван Христове Цркве нема доследне, истинске и спасоносне реализације Његове Религије, нити се без ње и мимо ње постиже богосиновство као врховни идеал Јеванђеља. „Јер ако нам света Црква није мајка — ни Бог нам није Отац” (Св. Кипријан). Богом просветљени свети Оци у првих осам чланова Символа вере изложили су основне истине Религије Откровења — истине које се све садрже у Истини о триипостасном Божанству, а у деветом члану излажу еклезиологију (Науку о Цркви). Јер се цело хришћанство слива у Цркву, нема га без Цркве. Црква и постоји зато у свету — да би се вечна начела хришћанске религије и хришћанског морала помоћу божанске благодати реализовала у сфери човечијег живота. Хришћанска религија има Цркву као свој спољни облик, без кога је она незамислива и који потпуно одговара њеном духу и циљу, њеним вечним истинама, идејама и начелима. Иако се првенствено доживљава у духу, хришћанство се не може одрећи Цркве као свога спољног израза, свога видивог остварења, свога видивог организма, своје видиве богочовечанске организације јер би у противном случају, порицало само себе. Одрити неопходност постојања историјске Цркве — у којој се показује хришћанство као Религија Откровења и спасења јесте страшна јерес, равна негирању факта оваплоћења Сина Божјег, (I Јн. 4, 1—4), на којем (факту) се и оснива и којим се објашњава постојање Цркве Божје на Земљи, где се једино човечије личности могу достојно припремити духовно, васпитавајући се за улазак у вечно Божје Царство славе. И велика и света мистерија боговаплоћења налази своје најбоље тумачење и оправдање у историјској Господњој Цркви, у целокупном њеном устројству, у целокупном раду Цркве као јединог Завода спасења. Ова чињеница сама собом доказује неопходност постојања Божје Цркве на Земљи. Све што је Господ Христос учинио и чини на Земљи све што се догодило у Његовом животу било је неопходно ради нас и ради нашега спасења. У сваком акту а поготово оснивајући Цркву Своју на Земљи (на дан Педесетнице) — Син Божји има циљ и план да нам помогне да умremo за грехове и за правду живимо (I Петр. 2, 24), да нас приведе Богу (I Петар. 3, 18), да доведе многе синове у славу Своју (Јерем. 2, 10). Бог сваке благодати Сином Својим једнородним кроз Цркву Своју на земљи призива све људе у Своје царство и славу (I Сол. 2, 12; I Петр. 5, 10) и мимо Христа и Цркве Његове нико не може доћи ка Оцу небеском (I Јн. 14, 6). У целокупном делу спасења, домостроју спасења, каже св. ап. Павле, пишући Хришћанима: све је нас ради (II Кор. 1, 15), да се у свему слави Бог

кроз Христа Исуса (I Петр. 4, 11), да би на крају људи били Богом прослављени, Богом спасени, увек Богом испуњени у Његовом вечном Царству на небесима.

Не може човек ступити у бесмртно блажено општење са Богом у вечном Царству славе док год се духовно не препороди и од греха не очисти и у светост не обуче. А ово се постиже на Земљи само у Цркви, тој радионици спасења. Ради остварења овога циља Господ је основао Цркву Своју на Земљи, установио јерархију, установио свете тајне кроз које се члановима Цркве преко јерархије дају обилна благодат Светог Духа, која спасава и учи нас да се одречемо безбожности и жеља овога света и да мудро, праведно и побожно живимо на овоме свету . . . да бисмо, оправдани благодаћу Његовом, постали наследници вечнога живота, као што се надамо (Тим. 2, 11—12; 3, 4—7).

Педесетница је дан када су се догодила и испунила сва старозаветна предсказања везана за њу, сва пророштва о организовању новозаветне Цркве, о оснивању Месијине Цркве на Земљи (Ис. 2, 1—3; Аг. 2, 7, 9; Јоиљ. 2, 28—32; Јер. 31, 31—40); дан када је Религија Откровења почела показивати и пројављивати своју пуноћу, изливши се и уобличивши се у Цркви — благодатно Царство Божје на земљи, где остварује своје планове о спасењу света и човека. У страшној и неиследивој свештеној радњи Педесетнице Господ Дух Свети, изворни живот, силази с неба и улази у свет где пре није био тако како одсад почиње да борави и делује. До Педесетнице је Дух Свети тако рећи деловао пламеновима, непунмерно, на малобројним изабраницима Својим; од тада он непрекидно борави и пуномерно делује у свету кроз Цркву Своју и показује се као благотворан, моћан и утицајан принцип природе, преображава и духовне обнове човека, открива се као једини и то неисцрпан Извор свакодневнога мистичкога, религиознодуховнога живота Цркве, извор моћи којом Црква кроз све векове побеђује непријатеље своје, или их преображава у христољупце. Од дана Педесетнице Христово хришћанство — нова наука (Мк. 1, 27; Д. ап. 17, 19; Јн. 7, 17) силом Светога Духа огњеног који је струјио из Цркве и трудом светих посланика Господњих, као река воде живе, као животворни мелем, незауоставиво и преизобилно разлива се прво у Палестини а потом по целој римској империји, оживотворавајући све људе који су је примили у дубину свога живота.

Христово откровење се оснивањем и ширењем Цркве Његове утврдило на Земљи, и делује као једина религија благодати, религија вечнога спасења, и то је најбоље оправдање постојања историјске Цркве, у исти мах најбољи доказ потребе и неопходности њеног постојања.

Божје Откровење управо изискује и претпоставља постојање Цркве као своје живо оружје, и Црква је одиста од самога почетка била и биће увек и до века стуб и тврђава истине (I Тим. 3, 15). Она је веран чувар и непогрешив тумач Светог Откровења кроз које долазимо до истинитог Богопознања, познања воље Божје коју морамо извршити — да бисмо имали удео у наследство светих у светлости, у вечном Царству славе Божје на небесима. Заповести за религиозно морални живот, садржане у Светом Откровењу, изискују организовану заједницу верујућих у Христа, претпостављају богочовечанску организацију, Цркву, која се састоји од духовних руководилаца и чла-

нова заједнице која ће — у свему вођена и руковођена Господом Христом, правилно тумачити вечна начела Божанског откровења. У Св. Откровењу Божјем дати су одговори на сва питања нашега духа и живота, и ти одговори немају никакве грешке, ни колико јота.

Али ово треба имати увек на уму: Откровење је појава у историји Божанске Христове Личности која би једина могла чути наша питања или знати смисао нашега питања и на њега дати непогрешив одговор. Зато ни појединци, као појединци, не могу нам казати последњу реч на сва наша питања, не могу нам увек дати поуздан одговор, ма колико била њихова субјективна светост. Свето откривење садржи такве надумне истине, такве мистерије у које и анђели желе завирити (Еф. 3, 4; 6, 19); Римљ. 14, 25; I Петр. 1, 12). Дух човечји, непотпомогнут Светим Духом, не може сагледати сав њихов обим а камоли схватити их потпуно и објаснити, јер у Бога шта је — нико не зна осим Духом Божјим Светим (I Кор. 12, 3). Разум је заиста дар Божји човеку, способан за богопознање (I Јон. 4, 5, 20; Римљ. 1, 19—20 Јер. 9, 24), но овакав какав је, емпиријски дат, ограничен, обузет грехом, неруковођен Духом Светим у Цркви — он лако пада у сваковрсне заблуде (Приче Сол. 3, 5). На сва наша питања која се тичу спасења даје са Христом непогрешне одговоре и Свети Дух кроз свету Цркву, кроз њене представнике, првосвештенике, кроз њену највишу власт — Васељенске саборе. Васељенски сабори — скуп свих епископа из целе васељене — на којима хришћанска свест у највећој мери долази до изражаја, доносе као дар увек непогрешна решења која су обавезна за целу Цркву, за све њене чланове, ма где се они налазили. Ове одлуке не могу бити погрешне, јер су их св. Оци донели у општењу са Духом Светим, боље рећи са триипостасним Божанством, Које у светима обитава. Увек треба имати на уму деловање Пресвете Тројице на васељенским саборима при њиховом доношењу одлука, јер је увек и до века цела света Црква испуњена триипостасним Божанством, Којим живи, креће се и постоји. Кад год се појављивала лажна наука у историји хришћанства, сва Црква би се мобилисала, сабрала у једно саборно тело — васељенски сабор, и против лажних доктрина стављала: апостолску саборну науку, апостолско саборно Предање, ништа ново не стварајући, већ само формулишући вечну истину откривене Религије, која се у благодатном животу хришћана, божанскочовечанске зајединице чува као свето и неповређено Светим Духом, Богом, Пресветом Тројицом.

Ето, зато је неопходно постојање Цркве, зато је Господ на Педесетницу и основао Цркву. Црква је дакле једина установа — Божанска установа — која на сва наша логична питања одговара и то на основу Светог Откривења, коме се покоравашу и свети људи (иначе не би били свети). Сваки онај који хоће да изврне науку хришћанску (Гал. 1, 7) погрешно тумачи истине и тајне Св. Откровења позива се Господом да се покорава Светој Цркви, па се још додаје: Ако ли не послуша ни Цркве нека ти буде као незнабожац и цариник (Мт. 18, 17; ср. Т. 3, 10).

Епископ тимочки МЕТОДИЈЕ